

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002917

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соловій Ірина Ігорівна

2. Iryna Soloviy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5328-4110

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 14-08-2025

Спеціальність за освітою: Дизайн костюму

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9976

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07.65, 03.61.03, 18.32

Тема дисертації:

1. Концепції сталої моди у творчості українських дизайнерів 1990-х-2020-х років
2. Concepts of sustainable fashion in the creative work of Ukrainian designers in the 1990s-2020s.

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз сталої моди, її формування та розвитку в Україні у 1990-х-2020-х роках. Мета дослідження полягала у комплексному осмисленні феномену сталої моди та аналізі особливостей реалізації її концепцій у творчості українських дизайнерів 1990-х-2020-х років. Робота складається з вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, списку ілюстрацій та додатків. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю системного наукового осмислення сталої моди як унікального соціокультурного феномену, що формується на перетині глобальних екологічних тенденцій суспільних трансформацій та національної культурної ідентичності. У першому розділі досліджено історіографію проблеми, простежено еволюцію наукових підходів від фрагментарного вивчення екологічного дизайну до комплексного аналізу сталої моди як міждисциплінарного феномену. Розглянуто філософське підґрунтя екологічного мислення у працях І. Канта, Г. Торо, В. Вернадського, А. Несса та розвиток теоретичних концепцій екологічного дизайну у роботах В. Папанека, Е. Шумахера, В. Макдонафа і М. Браунгарта. Систематизовано теоретико-методологічні засади сталої моди, закладені у працях К.

Флетчер, С. Блек, Е. Гвілт, Т. Ріссанена, П.Блум та інших. Проаналізовано дослідження українських науковців: В. Свірка, О. Бойчука, А. Гахової, Н. Чупріної, К. Пашкевич, І. Гардабхадзе, І. Єременко та ін. У підрозділі, присвяченому понятійно-термінологічному апарату, обґрунтовано використання терміну «стала мода» та запропоновано авторське визначення поняття, як комплексного феномену, що поєднує концептуальні засади, методологічні підходи та практичні стратегії. Сформульовано визначення «концепцій сталої моди» як систем теоретичних положень, творчих та технологічних підходів і проектних принципів. Джерельну базу дослідження сформовано на основі шести груп джерел: монографії та наукові дослідження; аналітичні звіти та нормативні документи; публікації у фахових виданнях; навчально-методичні матеріали; візуальні матеріали українських дизайнерів; емпіричні матеріали (результати опитування, анкетування). Дослідження ґрунтувалась на комплексному підході з використанням загальнонаукових та спеціальних методів емпіричного та теоретичного рівнів. Застосовані емпіричні методи: опитування студентів та інтерв'ювання дизайнерів, контент-аналіз. Теоретичні методи: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. У другому розділі прослідковано передумови та фактори становлення сталої моди у світі та Україні. Досліджено взаємозв'язок між розвитком масового виробництва, поширенням дискурсу сталого розвитку, процесами глобалізації та формуванням екологічної свідомості. Систематизовано ключові принципи сталої моди: використання екологічних матеріалів, врахування усього життєвого циклу речі, локальне виробництво. Удосконалено систему критеріїв оцінювання сталої моди, що включає екологічний, соціальний, економічний, етичний, естетичний та культурний виміри. Виокремлено та обґрунтовано чотири послідовні етапи розвитку сталої моди в Україні: етап інтуїтивної екологічності (1991-2007 рр.), етап екологічної свідомості (2008-2013 рр.), етап системної інтеграції (2014-2021 рр.) та етап ціннісної трансформації (2022-2024 рр.). У третьому розділі проаналізовано основні концепції сталої моди у світі та особливості їх реалізації в українському контексті. Розглянуто концепції повільної моди, емоційної довговічності, циркулярної моди та біодизайну.

Систематизовано методи реалізації цих концепцій за трьома напрямками: методи переробки матеріалів (апсайклінг, ресайклінг, даунсайклінг), методи подовження життєвого циклу продукції та методи оптимізації виробничих ресурсів (безвідходний дизайн, модульний дизайн, трансформативний дизайн). На основі аналізу українських брендів виявлено, що апсайклінг є найпоширенішим методом серед вітчизняних дизайнерів, тоді як методи, пов'язані з формотворенням, застосовуються рідше. Художньо-стилістичний аналіз колекцій українських дизайнерів (Ksenia Schneider, RCR Khomenko, Dzhus, Gunia Project та інших) виявив формування естетики, що поєднує функціональність з експериментальним підходом до матеріалів. Виявлено джерела етнокультурної спадщини України як потужний ресурс для розвитку сталої моди за трьома напрямками: інтеграція традиційних ремісничих технік, переосмислення традиційних конструкцій та силуетів і трансформація культурних кодів. Проведене дослідження з представниками українських брендів виявило особливості адаптації світових концепцій сталої моди до місцевого контексту: творче переосмислення дизайн-процесів з особливою увагою до матеріалу як визначального фактора, орієнтація на малосерійне виробництво, інтеграція традиційних технік та розвиток соціально відповідальних підходів. У четвертому розділі проаналізовано особливості комунікації брендів сталої моди зі споживачами в Україні.

2. The dissertation study provides a comprehensive analysis of sustainable fashion, its formation and development in Ukraine in the 1990s-2020s. The purpose of the study is to comprehensively understand the phenomenon of sustainable fashion and analyse the peculiarities of implementing its concepts in the work of Ukrainian designers of the 1990s-2020s. The paper consists of an introduction, four chapters, conclusions, a list of references, a list of illustrations and appendices. The relevance of the study is stipulated by the need for a systematic scientific understanding of sustainable fashion as a unique socio-cultural phenomenon that is formed at the intersection of global environmental trends in social transformations and national cultural identity. The first chapter explores the historiography of the problem, tracing the evolution of scientific approaches from fragmentary studies of ecological design to a comprehensive analysis of sustainable fashion as an interdisciplinary phenomenon. The philosophical basis of ecological thinking in the works of I. Kant, G. Thoreau, V. Vernadsky, A. Ness and the development of theoretical concepts of ecological design in the works of V. Papanek, E. Schumacher, W. McDonough and M. Braungart are considered. The theoretical and methodological foundations of sustainable

fashion, laid down in the works of K. Fletcher, S. Black, E. Gwilt, T. Rissanen and others, are systematised. The research of Ukrainian scholars is analysed: V. Svirko, O. Boichuk, A. Hakhova, N. Chuprina, K. Pashkevych, and others. In the subsection devoted to the conceptual and terminological apparatus, the author substantiates the use of the term 'sustainable fashion' and offers the author's definition of the concept as a complex phenomenon that combines conceptual foundations, methodological approaches and practical strategies. The definition of sustainable fashion concepts as systems of theoretical positions, creative and technological approaches, and design principles is formulated. The source base of the study was formed on the basis of six groups of sources: monographs and scientific research; analytical reports and regulatory documents; publications in professional journals; educational and methodological materials; visual materials of Ukrainian designers; empirical materials (survey results, questionnaires). The research methodology was based on an integrated approach using general scientific and special methods of empirical and theoretical levels. Empirical methods used: surveys of students and interviews with designers, content analysis. Theoretical methods: analysis, synthesis, comparison, generalisation. The second chapter traces the prerequisites and factors for the formation of sustainable fashion in the world and Ukraine. The relationship between the development of mass production, the spread of the discourse of sustainable development, globalisation processes and the formation of environmental awareness is investigated. The key principles of sustainable fashion are systematised: the use of environmentally friendly materials, consideration of the entire life cycle of an item, and local production. A six-dimensional model of criteria for assessing sustainable fashion, including environmental, social, economic, ethical, aesthetic and cultural dimensions, has been developed. Four consecutive stages of sustainable fashion development in Ukraine are identified and substantiated: the stage of intuitive environmental friendliness (1991-2007), the stage of environmental awareness (2008-2013), the stage of system integration (2014-2021) and the stage of value transformation (2022-2024). The third section analyses the main concepts of sustainable fashion in the world and the peculiarities of their implementation in the Ukrainian context. The concepts of slow fashion, emotional durability, circular fashion and biodesign are considered. The methods of implementing these concepts are systematised in three areas: methods of material recycling (upcycling, recycling, downcycling), methods of extending the product life cycle and methods of optimising production resources (zero waste design, modular design, transformative design). Based on the analysis of Ukrainian brands, it was found that upcycling is the most common sustainable practice among domestic designers, while practices related to shape-making are used less often. The artistic and stylistic analysis of the collections of Ukrainian designers (Ksenia Schnaider, RCR Khomenko, Dzhus, Gunia Project and others) revealed the formation of an aesthetic that combines functionality with an experimental approach to materials. The ethno-cultural heritage of Ukraine as a powerful resource for the development of sustainable fashion was studied in three areas: integration of traditional craft techniques, rethinking of traditional designs and silhouettes, and transformation of cultural codes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Соловій І. Особливості комунікації сталої моди в Україні: у фокусі уваги бренди та споживачі. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 79. С. 121-128.
- 2. Соловій І. Переосмислення української етнокультурної спадщини в контексті сталої моди. Дизайн як культурна практика. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2024. № 49. С. 527-533.

- 3. Соловій І. Sustainable fashion/стала мода: дефініції та їхнє трактування в українському науковому дискурсі. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2024. Т. 7, № 2. С. 248–262.
- 4. Соловій І., Тканко З. Трансформація підготовки фахівців з дизайну одягу у контексті концепції освіти для сталого розвитку. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 82. С. 201-211.
- 5. Soloviy I. Principles and criteria of sustainable fashion in scientific discourse: A contemporary Ukrainian context. Art and Design. 2025. № 8 (1), P. 69-79.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тканко Зеновія Олексіївна
2. Zenoviya O. Tkanko

Кваліфікація: к.мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кротова Тетяна Федорівна
2. Tetiana Krotova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2282-0029

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковець Інна Олександрівна

2. Inna O. Yakovets

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5069-5857

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легенький Юрій Григорович

2. Yuriy Legenkiy

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6567-4730

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цимбала Лада Іванівна

2. Lada I. Tsymbala

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2709-0283

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шмагало Ростислав Тарасович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шмагало Ростислав Тарасович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бабуніч Юлія Ігорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна